Үй тапсырмасы

Бекіту

- Австро-Венгрияның басқару түрі ________________

конституциялы монархия

- Австро-Венгрияның мемлекеттік құрылысы_____________________________________

Екібірлік монархия

Көпұлтты мемлекет

- Негізгі әлеуметтік ерекшелік_____________________

«бірдей тартулар».

- Мемлекет ұлттық мәселені _______________________________саясатын жүргізу арқылы шешпек болды.

Польша
Чехословаки
я
Австрия
Венгрия
Румыни
я
Италия
Королевство сербов ,
хорватов и словенцев
ГЕРМАНИЯ
Прага
Краков
РОССИЯ
С
ШВЕЙЦАРИЯ
Больцано
Загреб
Фиуме (Риека)
Дунай
Бухарест
Дунай
ИТАЛИЯ
Адриатическое море
ЧЕРНОГОРИЯ
БОЛГАРИЯ
Черное море
© Martin Greenwald Associates, Inc.
территории, отошедшие к Италии
территории, вошедшие в состав Австрии и Венгрии
территории, вошедшие в состав Королевства сербов, хорватов и словенцев
территории, отошедшие к Польше
территории, отошедшие к Румынии
территории, вошедшие в состав Чехословакии

РЕСЕЙ

РОССИЙСКАЯ ИМПЕРИЯ НА РУБЕЖЕ XVIII–XIX ВЕКОВ

— · — Границы государств даны на 1800 г.

Восточная Грузия, находившаяся под протекторатом России с 1783 г.

Цифрами на карте обозначены территории расселения:

1 украинцев
2 белорусов
3 поляков
4 евреев
5 литовцев
6 латышей
7 эстонцев
8 карелов
9 коми
10 удмуртов
11 мордвы
12 чувашей
13 мари
14 татар
15 башкиров
16 калмыков

Жоспары:

- **XIX ғасырдың бірінші жартысындағы Ресейдің әлеуметтік-экономикалық дамуы.**
- **1861 жылғы реформаның сипаты және негізгі принциптері**

XIX ғасырдың бірінші жартысындағы Ресейдің әлеуметтік-экономикалық дамуы.

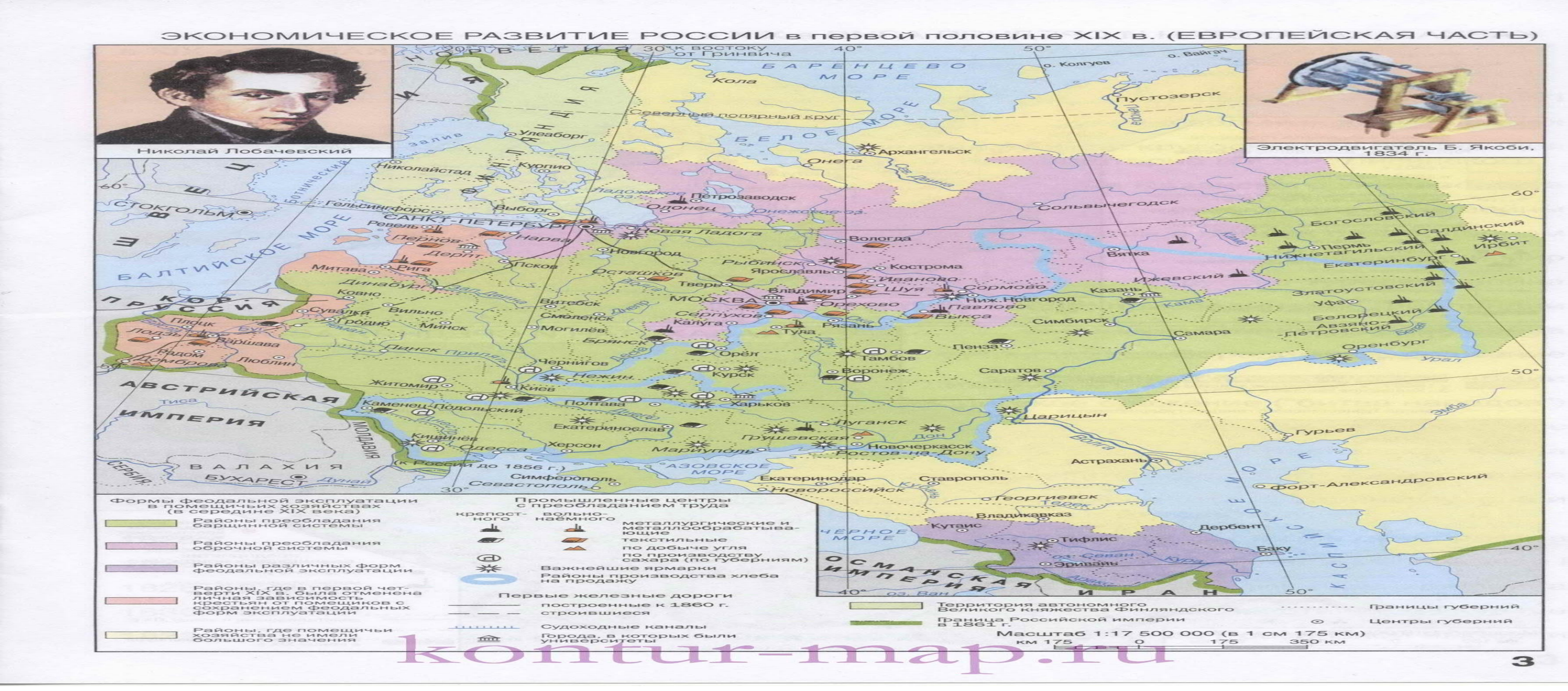

- XIX ғасырдың бірінші жартысында Ресейдің экономикасы феодалдық – басыбайлылық жүйе дағдарысының өсуіне және капиталистік укладтың күшеюімен ерекшеленді.

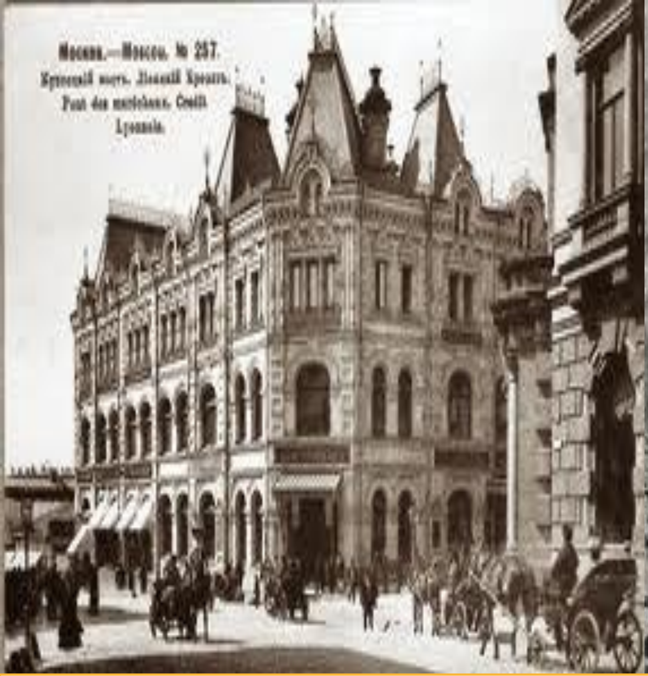

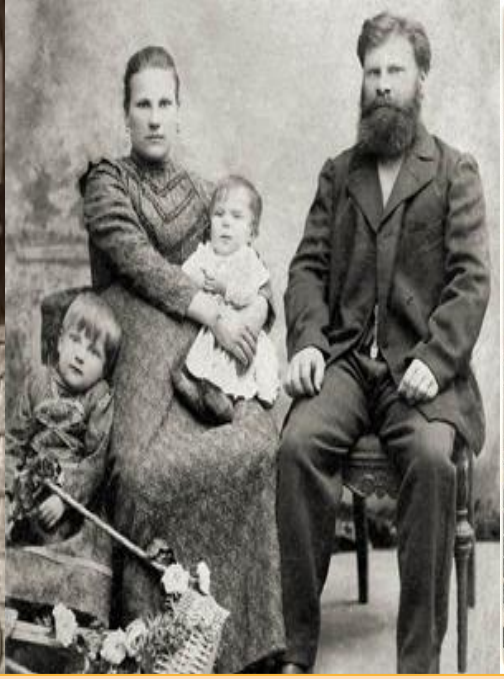

Ресей империясың халқы сол уақытта 35 пайызға өсті. Халық абсолютті және салыстырмалы түрде өсті. Халықтың әлеуметтік құрамында мещандар сословиесі, оған қолөнершілер, ұсақ саудагерлер және еркін тұрғындар санаты кірді.

Қолөнершілер

Саудагерлер

Халықтың 90 %-ын құраған Ресейдің ауылшаруашылығында техника төмен дәрежеде дамыды. XIX ғасырдың ортасында ғана жаңа агротехникалар, ауылшаруашылық машиналарын қолдана бастады, өндіріс өнімдері көб

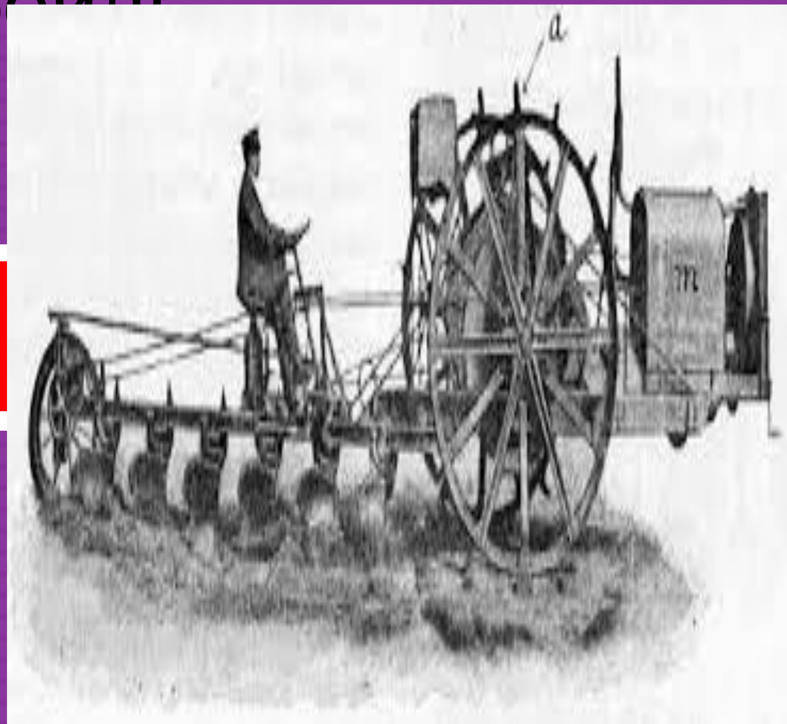

Бумен жүретін машиналарды қолдану арасында көлік, техника жетілдіре бастады

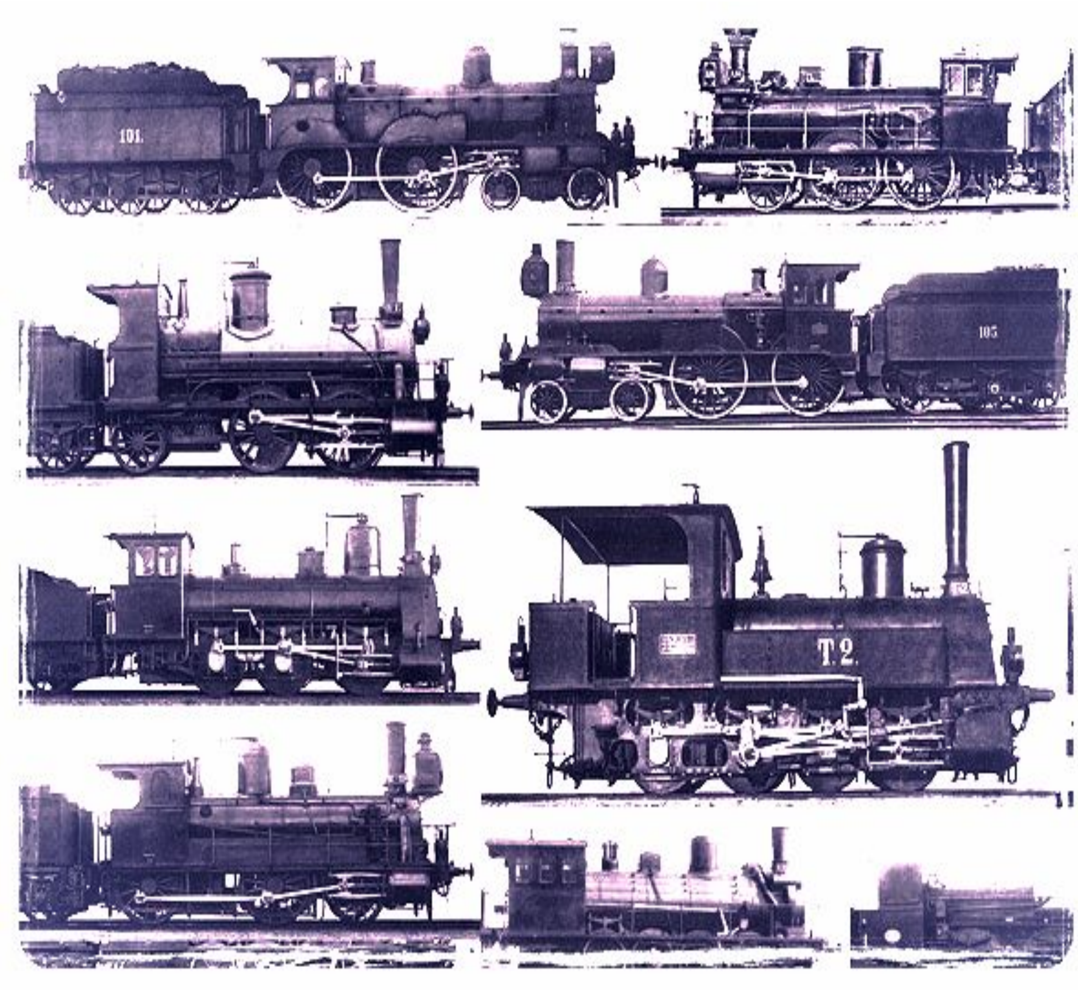

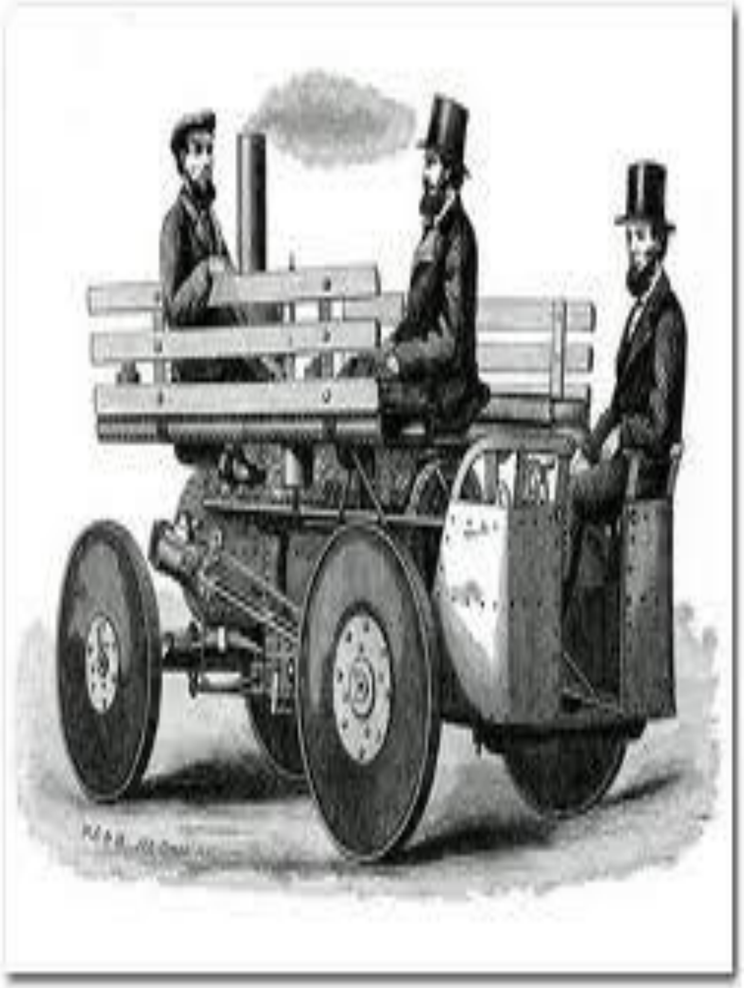

- XIX ғасырдың басында Ресей империясының аумағы біршама кеңейді. Оның құрамына Финлияндияның, Польшаның бір бөлігі өтті. Сол арқылы Балтық теңізіндегі шекарасы едәуір ұлғайды. Кавказ аумағы мен Бессарабияны қосып алу арқылы Қара және Каспий теңіздеріндегі Ресейдің беделі өсті. Патшалық Ресей Орта Азияға қарай жылжыды.

Аумағының осылай кеңеюі, саяси беделінің артуына елдің экономикасына күшті әсер етті. Басқа мемлекеттермен экономикалық байланыстар тереңдей түсіп, жаңа шикізат көздері ашылды, тоқыма өнеркәсібі

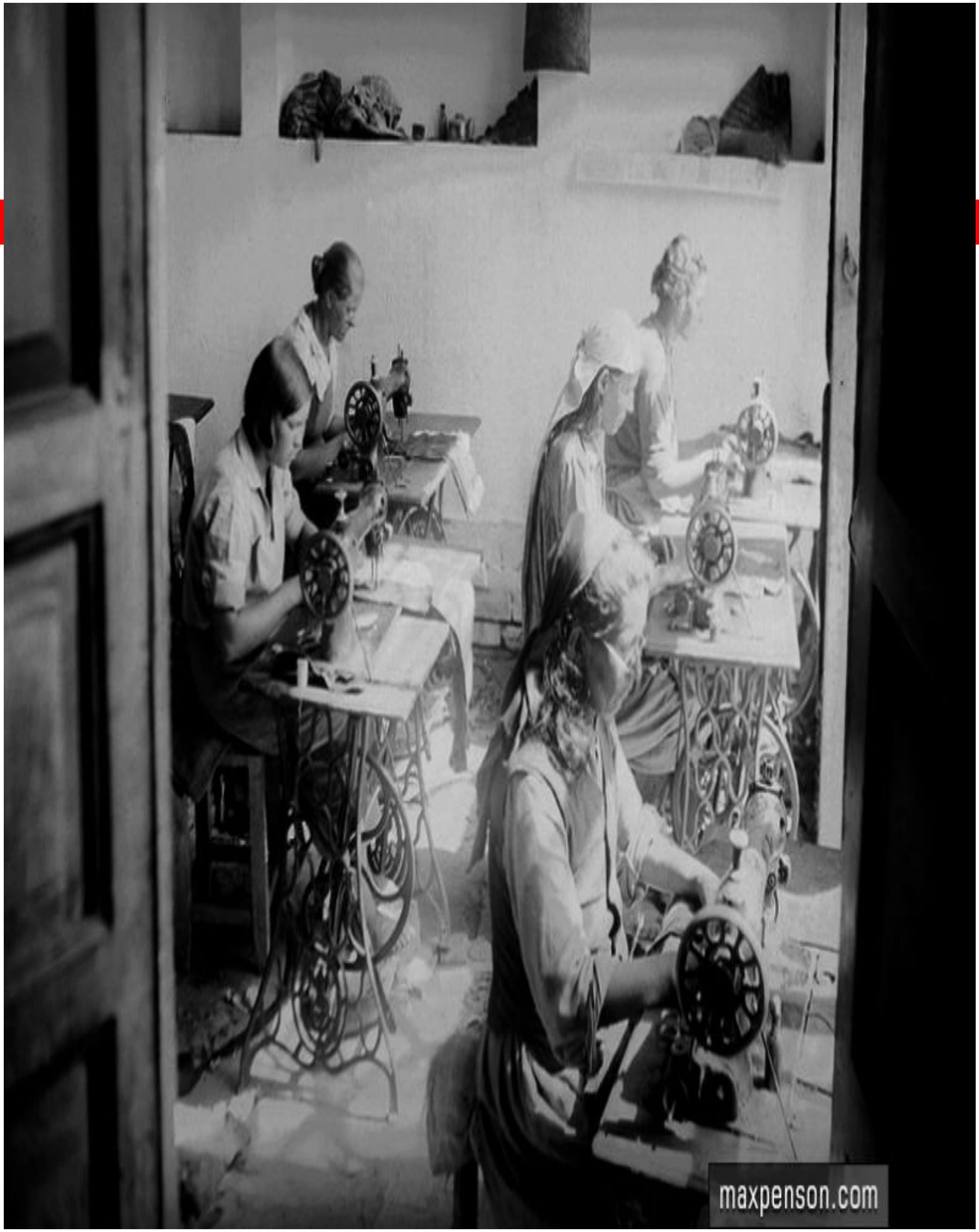

1861 жылғы реформаның сипаты және негізгі принциптері

1861 жылы 19 ақпанда II Александр патша басыбайлық құқықты жою туралы манифеске және “Шаруалардың жаңа құрлымы туралы ережеге” қол қойды. Бұл құжаттар тек 5 наурызда жарияланды.

19 ақпандағы ережесі бойынша:

Шаруаларға жеке бас бостандығы берілді

енді шаруаларды сатуға, сатып алуға, кепілдік ретінде беруге, айырбастауға

Шаруалар жылжымалы жә
жылжымайтын
мүліктерді иелену
басқа сословие
уысуға құқық ал

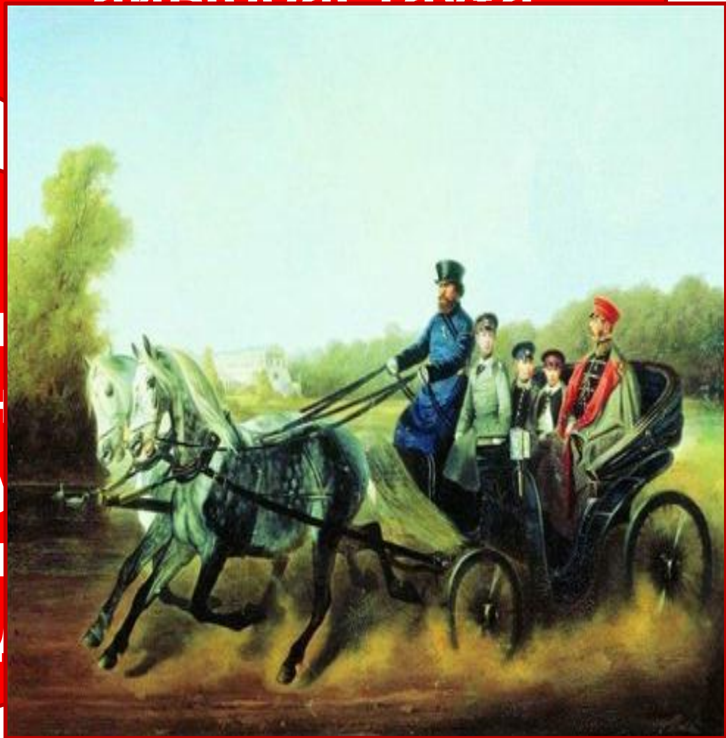

Шаруалардың жеке бас бостандығы реформаның буржуазиялық жағы еді. Шаруалардың алған азаматтық құқықтары толық емес еді. Олар “салықтық сословие” деп аталатын топқа жатқызылды және І Петр енгізген салықты төлеуге міндетті болды. Шаруалар үшін ұрып соғу жазасы сақталды. Реформадан соң шаруалар толығымен патшалық әкімшілікке бағынышты болды.

Реформаның басты мәселесі басыбайлық тұрғыдан шешілді

19 ақпандағы ереже бойынша орыс, украин және беларусь губерниясы үш алапқа бөлінді

Қара топырақты емес

Қара топырақты

Далалы жер болып.

- Басыбайлық реформа буржуазиялық реформа болды. Өйткені оның мазмұны буржуазиялық еді.

Реформаның тарихи маңызы, Ресейдің артта қалған аграрлы өнеркәсіптік капитализм дәуіріне жетеледі. Бұл реформаның жетістігі шаруаларға бас бостандық алып беру болды

Халық еріктілерінің қозғалысы

1875 жылы Одессада жұмысшылар арасында социалистік идеяны үгіттеуді жақтаушы ұйымды Е.О. Заславский қалап, “Жұмысшылардың Оңтүстік Ресей одағының” жарғысы негізінде **<u>ІІІ негізгі бағыт</u>** жариялады:

1. Жұмысшыларды езуші таптардың езгісінен босату идеясын үгіттеу;
2. Оңтүстік Ресей аумағындағы жұмысшыларды біріктіру;
3. Қалыптасқан экономикалық және саяси тәртіпке қарсы күрес.

Ресейде марксизмнің таралуы

XIX ғасырдың жылдарының басында марксизмнің ірі теоретигі және көрнекті үгітшісі **Г.В. Плеханов** (1856-1918) саяси сахнаға шықты

1883 жылы П.Б.Аксельрод, В.И.Засулич, Г.В. Плеханов **“Еңбекті азат ету”** тобын ұйымдастырды.

Г.В.Плехановтың **“Социализм және саяси күрес”, “Біздің қайшылықтарымыз”** атты еңбектерін Энгельс жоғары бағалады.

Патша үкіметінің орыс-жапон соғысында жеңілісі

- Қытайдағы көтерілісті пайдаланып, Ресей Маньчжурияны басып алды.
- **1902 жылы** Англия Жапонияны Ресейге қарсы айдап салды.
- **1904 жылы 24 қаңтарда** Жапония Порт Артурға шабуыл жасады.
- Ресей **жеңіліске** ұшырады.

1905-1907 жылдардағы революция

<u>Революцияның мақсаты:</u>

- Самодержавиены құлату;
- Демократиялық республика орнату.

<u>Негізгі қозғаушы күші-</u> Ресейдің жұмысшылары

<u>Өзіндік ерекшелігі-</u> аграрлық мәселені қамтыды.

<u>1905 жылы 9 қантарда “Қанды жексенбіден”</u> бастау алды.

Терминдермен жұмыс

- Революция-
- Басыбайлылық-
- Мещандар-
- Крестьяндар-
- Помещиктер-
- Оброк-

Пәнаралық байланыс

Қазақстан тарихы

II Александр

Дүние тарихы

Үй тапсырмасы

Топтарға тапсырмалар:

1. 1861 жылғы реформа.
2. Марксизм.Ресейге марксизмнің таралуы.
3. 1905-1907 жылғы революция.